

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
CHRABRANY
SPRÁVA
O HODNOTENÍ ÚPD

ECOCITIES

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE CHRABRANY

Obsah

A. Základné údaje.....	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.....	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch.....	13
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.....	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	13
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	35
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	43
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	47
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia.....	51
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	52
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie.....	53
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	62
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	62
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	62

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Chrabrany

2. Sídlo

Obecný úrad, Mlynská 326/3, 955 01 Chrabrany

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Ing. Jana Šupová, starostka obce

Obecný úrad Chrabrany

Mlynská 326/3, 955 01 Chrabrany

tel.: 038 / 531 30 56

e-mail: starostka@chrabrany.dcom.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing.arch. Karol Ďurenec

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE CHRABRANY – NÁVRH

2. Územie

Kraj: Nitriansky

Okres: Topoľčany

Obec: Chrabrany

Katastrálne územie: Chrabrany

3. Dotknuté obce

- Obec Nemčice, Obecný úrad, Hlohovská cesta 376, 955 01 Nemčice
- Obec Nitrianska Streda, Obecný úrad, 956 16 Nitrianska Streda 1
- Obec Čeladince, Obecný úrad, 956 16 Čeladince 3
- Obec Kovarce, Obecný úrad, 956 15 Kovarce 451
- Obec Ludanice, Obecný úrad, SNP 448/69, 956 11 Ludanice
- Obec Urmince, Obecný úrad, 956 02 Urmince

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, odbor strategických činností, Rázusova 2A, 949 01 Nitra
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie L. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Okresný úrad Nitra, Odbor výstavby a bytovej politiky, Oddelenie územného plánovania, J. Vuruma 1, 949 01 Nitra
- Okresný úrad Nitra, Odbor starostlivosti o životné prostredie (v sídle kraja), Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra
- Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra

- Okresný úrad Nitra, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra
- Okresný úrad Topoľčany, Pozemkový a lesný odbor, Nám. L. Štúra 1738, 955 40 Topoľčany
- Okresný úrad Topoľčany, Odbor krízového riadenia, Nám. L. Štúra 1738, 955 40 Topoľčany
- Okresný úrad Topoľčany, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. L. Štúra 1738, 955 40 Topoľčany
- Krajský pamiatkový úrad v Nitre, Jána Pavla II. 8, 949 01 Nitra
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Topoľčanoch, Stummerova 1856, 955 01 Topoľčany
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Topoľčany, Krušovská 1357, 955 01 Topoľčany
- Obvodný banský úrad v Prievidzi, Matice slovenskej 10, 971 73 Prievidza
- Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Ponitrie, Samova ul. 3, 949 01 Nitra

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Chrabranoch

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží v značnej vzdialenosti od štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Chrabrany preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené zvyškové plochy a väčšie záhrady v zastavanom území obce. V zastavanom území sú lokalizované takmer všetky rozvojové plochy, s výnimkou rozvojových plôch č. 6 a 10. Rozvojová plocha č. 10 však reálne predstavuje prieluku v existujúcej zástavbe, pretože hranica zastavaného územia k 1.1.1990 neodráža skutočne zastavané územie. Uvedené sa týka aj prieluk v lokalite Domovina. Rozvojová plocha č. 6 predstavuje dobudovanie druhej strany zástavby v súčasnosti jednostranne obostavanej ulice. Tým sa dosiahne efektívnejšie využitie existujúcej infraštruktúry.

Z celkovej výmery perspektívnych záberov poľnohospodárskej pôdy 21,3534 ha na zastavané územie obce pripadá 19,9297 ha a len 1,4237 je mimo zastavaného územia obce.

Záberom najkvalitnejšej pôdy podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa nie je možné vyhnúť, keďže najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú takmer v celom zastavanom území obce. Zábery najkvalitnejšej pôdy mimo skutočne zastavaného územia obce nie sú uvažované.

Podľa druhu pozemku ide z hľadiska uvažovaných záberov poľnohospodárskej pôdy v zastavanom území prevažne o ornú pôdu a záhrady. Časti rozvojových plôch č. 1, 2, 4, 5, 7, 11 sa nachádzajú na pozemkoch, ktoré sú v KN evidované ako ostatné plochy alebo zastavané plochy. Záber poľnohospodárskej pôdy je tu preto nižší ako výmera príslušnej rozvojovej plochy.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie bude oproti uvádzaným bilanciám nižší, a to asi o 50%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať max. 200 m².

Rozvojové plochy sú rozdelené do dvoch návrhových etáp výstavby podľa predpokladanej postupnosti výstavby. Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Lokality pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „výkrese vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch“. Lokality (rozvojové plochy) pre výstavbu s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy	
				spolu v ha	Z toho Skupina BPEJ
1	Chrabrany	bývanie	7,1220	6,8935	0106002/2. 0144002/3.
2	Chrabrany	bývanie	2,8950	2,8746	0106002/2. 0144002/3.
3	Chrabrany	bývanie	1,2570	1,2570	0106002/2. 0144002/3.
4	Chrabrany	bývanie	2,9630	2,8843	0107003/4. 0144202/3. 0144002/3.
5	Chrabrany	bývanie	2,9030	2,8130	0107003/4. 0144202/3.
6	Chrabrany	bývanie	0,7180	0,7180	0144002/3.
7	Chrabrany	bývanie	0,8136	0,7148	0151403/6.
8	Chrabrany	bývanie	0,4984	0,4984	0147402/6.
9	Chrabrany	bývanie	0,4674	0,4674	0147402/6. 0144002/3.
10	Chrabrany	bývanie	0,3391	0,3391	0106002/2. 0144002/3.
11	Chrabrany	bývanie	1,3510	0,8930	0106002/2.
Prieluky Ludanická ul	Chrabrany	bývanie	0,3699	0,3699	0106002/2.
Prieluky Topoľčianska ul	Chrabrany	bývanie	0,1383	0,1383	0106002/2. 0144002/3.
Prieluka Chrenová ul.	Chrabrany	bývanie	0,1255	0,1255	0107003/4.
Prieluky Domovina	Chrabrany	bývanie	0,3666	0,3666	0144002/3.
Spolu				21,3534	

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

Riešeným územím vedie trasa diaľkovodu DN 600 Ponitrianskeho skupinového vodovodu. V obci Chrabrany je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou, napojený na diaľkovod. Pri ihrisku je tiež vyvedené prírodné potrubie DN 200 do obce Nemčice.

Vodovodná sieť v obci je vetvená do uličnej siete s čiastočným zokruhovaním niektorých úsekov. Vodovody sú vybudované z potrubia z rôznych materiálov (diaľkovod z rúr oceľových, prírodné a rozvodné potrubia z PVC). Z verejného vodovodu je zásobovaných takmer 100% domácností. Rozvodné potrubie v obci je vedené zväčša v krajniciach

a zelených pásoch. Na vodovodnú sieť sa napájajú vodovodné prípojky pre jednotlivé objekty.

Zásobovanie navrhovaných obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Cieľom je zabezpečenie spoľahlivosti dodávok pitnej vody.

V zmysle ÚPN regiónu sa počíta s výstavbou prívodnej vodovodnej vetvy z Ponitrianskeho skupinovému vodovodu pre zásobovanie obce Urmince pitnou vodou. Prívodná vetva bude prechádzať južnou časťou katastrálneho územia obce Chrabrany pozdĺž existujúcej komunikácie a ďalej bude pokračovať do k.ú. Urmince.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši z 42 541 m³ na 52 122 m³ v roku 2035 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody
Ročná potreba vody (m ³ /r)	42 541	52 122
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	1,349	1,653
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	2,698	3,306
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	4,856	5,950

3. Suroviny

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská, dobývacie priestory, ložiská nevyhradených nerastov. Je určené prieskumné územie Topoľčany – horľavý zemný plyn, určené pre NAFTA a.s. Bratislava s platnosťou do 31.12.2024. Pokrýva celé riešené územie.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Juhovýchodne od zastavaného územia obce Chrabrany prebieha koridor VVN 220 kV V274 Križovany – Bystričany. Koridor VVN 220 kV sa prebuduje na ZVN 2x400 kV, pričom dôjde k rozšíreniu koridoru (vrátane ochranného pásma) zo súčasných 55 m na 78 m. Realizácia zámeru sa predpokladá v roku 2021.

Obec Chrabrany je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete Západoslovenskej distribučnej, a. s. Z vonkajších elektrických

vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k 4 transformačným staniciam, z toho 3 pokrývajú potreby obce a 1 slúži pre výrobný areál.

Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám obytného územia a občianskej vybavenosti. Ďalšie transformačné stanice slúžia pre výrobné areály.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce transformačné stanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta s výstavbou jednej novej transformačnej stanice TS-A. Nová transformačná stanica TS-A s výkonom 400 kVA bude slúžiť pre zásobovanie navrhovanej obytnej zástavby na severnom okraji obce. Ďalej je potrebné zvýšenie inštalovaného výkonu existujúcich transformačných staníc, čím sa zabezpečia požadované napäťové pomery v elektrickej sieti aj po pripojení rozvojových plôch a prieluk určených pre obytnú funkciu. To sa týka transformačných staníc TS 28-1, TS 28-2, TS 28-4. Väčšinu požadovaného výkonu prevezmú transformačné stanice TS 28-1 a TS 28-4, situované v južnej časti obce. Výkon každej transformačnej stanice je potrebné zvýšiť až na 630 kVA.

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pri maximálnom využití kapacít navrhovaných rozvojových plôch bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie 415 kW.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	46 b.j.	145
2	16 b.j.	50
3	6 b.j.	19
4	20 b.j.	63
5	11 b.j.	35
6	5 b.j.	16
7	7 b.j.	22
8	2 b.j.	6
9	2 b.j.	6
10	2 b.j.	6
11	6 b.j.	19
prieluky	9 b.j.	28
Spolu		415

Zemný plyn

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je regulačná stanica RS Chrabrany s výkonom 1200 m³/h. Riešeným územím prechádzajú vysokotlakové plynovody PL Jelšovce – Prievidza PN 25 DN 300 a PL Chrabrany - Urmince PN 25 DN 150. Od regulačnej stanice je vybudovaný strednotlakový prepojovací plynovod D110.

V obci Chrabrany je strednotlaková plynovodná distribučná sieť (STL1), prevádzkovaná na pretlaku 100 kPa.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie sa uvažuje v nových rozvojových plochách s obytnou funkciou, kde sa navrhujú nové strednotlakové plynovody.

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynifikácie lokalít a Technických podmienok SPP z r. 2012. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Územie podľa STN 73 0540-3 patrí do teplotnej oblasti 1. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 2425 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Spotreba plynu bola vypočítaná pre navrhované rozvojové plochy s obytnou funkciou. Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je $320 \text{ } 100 \text{ m}^3/\text{hod}$.

Rekapitulácia maximálneho prírastku spotreby zemného plynu

Číslo rozvoj. plochy	Kapacita (počet b.j.)	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m^3/hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m^3/rok)
1	46 b.j.	64,4	111550
2	16 b.j.	22,4	38800
3	6 b.j.	8,4	14550
4	20 b.j.	28	48500
5	11 b.j.	15,4	26675
6	5 b.j.	7	12125
7	7 b.j.	9,8	16975
8	2 b.j.	2,8	4850
9	2 b.j.	2,8	4850
10	2 b.j.	2,8	4850
11	6 b.j.	8,4	14550
prieluky	9 b.j.	12,6	21825
Spolu		184,8	320100

Výhľadovo je žiaduce, aby sa na celkovej výrobe tepla výraznejšou mierou podieľali alternatívne zdroje (aspoň podielom 20%). V súlade s princípmi udržateľného rozvoja je pasívne i aktívne využitie slnečnej energie kolektormi na budovách a energetické zhodnotenie obnoviteľných zdrojov energie, napr. drevo, slama, biomasa. Uplatnením týchto zdrojov energie by došlo k adekvátnemu zníženiu spotrebovaného plynu v obci. Ich implementáciu môže urýchliť rast cien zemného plynu a zavedenie opatrení na podporu obnoviteľných zdrojov zo strany štátu.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Chrabrany veľmi výhodnú polohu na ceste I/64. Cesta predstavuje dôležitú spojnicu miest Nitra a Topoľčany, s pokračovaním do Komárna i Žiliny.

Zastavané územie samotnej obce sa rozkladá po oboch stranách cesty I/64. Zabezpečuje spojenie s najbližšími sídlami Topoľčany a Ludanice. Cesta I/64 je v riešenom území upravená v kategórii C 10,5/80. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo na sčítacom úseku 80560 Chrabrany – Topoľčany dopravné zaťaženie 11 477 voz./24 hod. Oproti údajom zo sčítania 2000 sa podstatne zvýšilo z úrovne 6 950 voz./24 hod.

V strede obce Chrabrany sa na cestu I/64 napájajú cesty III/1708 Chrabrany – Urmince a III/1709 Chrabrany – Nitrianska Streda. Katastrálne územie Chrabrany na krátkom úseku pretína cesta III/1707 Ludanice – Kovarce, riešené územie však dopravne neobsluhuje.

V zmysle ÚPN regiónu bol do hodnotenej ÚPD premietnutý výhľadový koridor pre rýchlostnú cestu R8 Nitra – Topoľčany – Bánovce nad Bebravou. Výsledný ("zelený") variant bol vybraný spomedzi štyroch variantov trasovania cesty. Vzhľadom na neukončený proces projekčnej prípravy však nie je trasa rýchlostnej cesty definitívne stabilizovaná.

V súlade s ÚPN regiónu sa tiež navrhuje preložka cesty II/499 s juhozápadným obchvatom Topoľčian s napojením na súčasnú cestu I/64 pri obci Chrabrany. Do k.ú. Chrabrany zasahuje len krátky úsek navrhovanej preložky s dĺžkou 30 m. Cesta bude vybudovaná v kategórii C9,5/80.

Obcou prechádza neelektrifikovaná jednokoľajová železničná trať č. 122 Nové Zámky – Prievidza. V obci je na trati zastávka.

Do k.ú. Chrabrany zasahuje poľnohospodárske letisko Ludanice s jeho ochrannými pásmami, ako aj ochranné pásma letiska Nemčice. Najbližšie dopravné letiská sa nachádzajú v Bratislave a v Piešťanoch.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Kostru dopravnej siete obce Chrabrany tvorí prieťah cesty I/64 zastavaným územím obce. V zastavanom území má funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B1. Z nej sa odpájajú cesty III. triedy, ktoré majú v zastavanom území funkciu zberných komunikácií funkčnej triedy B3, ako aj niekoľko vetiev komunikácií funkčnej triedy C3, D1. Viaceré komunikácie boli nedávno rekonštruované.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3 sa dobudujú, resp. upravujú v kategóriách MOK 6,5/30, prípadne MOK 6(7)/30. To predpokladá rekonštrukciu a šírkové úpravy nevyhovujúcich úsekov miestnych komunikácií. Ostatné komunikácie funkčnej triedy D1 predstavujú len kratšie úseky, ktoré budú prebudované tak, ako to umožňujú priestorové pomery.

Z existujúcich miestnych komunikácií sú dostupné navrhované rozvojové plochy č. 6, 8, 9, 10, 11 a prieluky. Pre dopravnú obsluhu ostatných rozvojových plôch je potrebné vybudovať nové miestne a upokojené komunikácie. Navrhuje sa vybudovanie siete miestnych komunikácií funkčnej triedy C3, kategórie MO 6,5/30. Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102. Podružné komunikácie sú navrhované ako upokojené komunikácie funkčnej triedy D1.

Navrhované miestne komunikácie sú riešené primárne ako dopravné okruhy, s preferenciou priebežných komunikácií. V záhradách sa v rámci rozvojových plôch č. 1, 2, 3, paralelne s Nitrianskou ul. a Ludanicou ul., vybuduje miestna komunikácia, napojená na Majerskú ul. a Ludanicú ul. V rozvojovej ploche č. 5 sa počíta s predĺžením miestnej komunikácie na Chrenovskej ul., ktorá bude na konci zokruhovaná s Nitrianskou ul. Rovnobežne s Chrenovskou ul. sa navrhuje ďalšia komunikácia pre dopravnú obsluhu rozvojových plôch č. 4 a 5. V rozvojovej ploche č. 7 sa navrhuje upokojená komunikácia ako prepojenie ulíc Urminská a Hlohovecká. Na ukončení navrhovaných i existujúcich slepých komunikácií s dĺžkou nad 100 m, ktoré nie je možné zokruhovať, je potrebné vybudovať obratiská. Celková dĺžka navrhovaných komunikácií je 2 121 m.

Poľnohospodárske pozemky v katastrálnom území sú sprístupnené poľnými cestami. Hlavné poľné cesty by sa mali rekonštruovať v parametroch P4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybňami, ostatné v parametroch P3,5/30, resp. P3,0/30.

Celkový prehľad navrhovaných komunikácií podľa funkčných tried

Rozvojová plocha č.	Funkčná trieda - kategória	Dĺžka komunikácie v m
1, 2, 3	C3 – MO 6,5/30	570
	C3 – MO 6,5/30	134
	D1 – MOU	254
	D1 – MOU	51
	D1 – MOU	271
4, 5	C3 – MO 6,5/30	315
	C3 – MO 6,5/30	114
	C3 – MO 6,5/30	251
7	D1 – MOU	161

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky sú vybudované na prieľahu cesty I/64 a III/1708 zastavaným územím obce. V hodnotenej ÚPD sa navrhuje rekonštrukcia, rozšírenie, ako aj dobudovanie obojstranných chodníkov na celom prieľahu ciest zastavaným územím obce. V nových rozvojových plochách sa majú vybudovať aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C3.

Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené. V nadradenej ÚPD sa plánuje cykloturistická trasa pozdĺž rieky Nitra (v danom úseku po jej ľavom brehu, takže nebude zasahovať do riešeného územia). Napojenie obce Chrabrany na túto cykloturistickú trasu sa plánuje pozdĺž toku Bojnianky, na korune hrádze. Jej napojenie si

vyžiada premostenie rieky Nitra (mimo riešeného územia). V ÚPN regiónu sa počíta aj s cyklotrasou pri ceste I/64. Cyklotrasu je vzhľadom na intenzitu dopravy na ceste I/64 nevyhnutné vybudovať ako samostatný, dopravne segregovaný cyklistický chodník. Táto cyklotrasa zabezpečí spojenie s okresným mestom a preto bude okrem cykloturistiky slúžiť pre dochádzku za prácou a občianskou vybavenosťou.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v ťažiskových priestoroch pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti. Ide len o neorganizované parkoviská - rozšírenie asfaltovej plochy vozovky bez vyznačenia stojísk. Kapacitne však postačujú, preto ich stačí len primerane upraviť. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií - zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v navrhovanej obytnej zástavbe. Na pozemku každého rodinného domu musí byť zabezpečená možnosť odstavenia minimálne dvoch osobných vozidiel v zmysle ustanovení STN 73 6110/Z2.

Nové plochy statickej dopravy nie sú navrhované. Parkoviská je však potrebné budovať pre potreby prípadných nových zariadení občianskej vybavenosti.

V obci sú dve autobusové zastávky na ceste I/64, ďalšia je na ceste III/1709. Zastávka je aj na železničnej trati. Vzhľadom na dostatočné pokrytie zastavaného územia a jeho navrhovaného rozšírenia zastávkami hromadnej dopravy nové zastávky sa nenavrhujú.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Nenavrhujú sa žiadne nové plochy pre výrobné prevádzky. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení je podľa záväzných regulatívov povolená len výroba bez negatívnych a rušivých vplyvov (aj to len mimo centrálnej zóny obce). Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

V obci Chrabrany nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníckmi nehnuteľnosťami.

V hodnotenej ÚPD sa navrhuje vybudovanie splaškovej kanalizácie pre odkanalizovanie objektov v existujúcej zástavbe i navrhovaných uliciach. Kanalizačný systém sa navrhuje ako gravitačná kanalizácia, doplnená úsekmi výtlačných potrubí. Gravitačné stoky budú vybudované z rúr PVC DN 300, hlavný zberač (z vyššie položených obcí) z rúr DN 500. Sú riešené ako vetvový systém. Na stokovej sieti sa navrhujú čerpacie stanice, z ktorých budú splaškové vody prečerpávané prostredníctvom kratších úsekov výtlačných potrubí. Podľa ÚPN regiónu bude do kanalizačného systému obce Chrabrany zaústená aj kanalizácia z ďalších obcí povodia Bojnianky – z obcí Bojná, Veľké Dvorany, Malé Dvorany, Urmince. Splaškové odpadové vody majú byť čistené v navrhovanej čistiarni odpadových vôd, lokalizovanej pri recipiente pri toku Nitra v k.ú. Nitrianska Streda. Celková požadovaná kapacita predstavuje 5000 (6000) EO. V I. etape reálnejšie a technicky prijateľnejšie je však využitie neďalekej existujúcej čistiarny odpadových vôd Topoľčany, situovanej v k.ú. Nitrianska Streda, za predpokladu jej rozšírenia / intenzifikácie. Výtlačné potrubie by bolo vedené pri ceste III/1709 a pripojené na existujúce výtlačné potrubie do existujúcej čistiarny odpadových vôd.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2035) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 52 122 m³.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m^3/r)	52 122
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_p (l/s)	1,653
Max. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ max}$ (l/s)	3,306
Min. hodinové množstvo splaškových vôd $Q_{h\ min}$ (l/s)	5,950

Dažďové vody sú odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami. Hodnotená ÚPD počíta so zachytávaním dažďových vôd v zastavanom území na súkromných pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží a ich následné využívanie na závlahu pozemkov. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje riešiť vybudovaním sústavy otvorených, prípadne uzavretých rigolov na odvod dažďovej vody, s riešením vsakovania do podlažia prostredníctvom vsakovacích jám.

3. Odpady

Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Netriedený komunálny odpad sa v obci pravidelne zbiera a odváža na regionálnu skládku odpadu Bojná. V obci sú umiestnené zberné kontajnery pre jednotlivé zložky odpadu. Obec má zberný dvor, ktorý je však nevyhovujúci. Odporúča sa vybudovanie nového zberného dvora v novej polohe za ihriskom, prípadne v rámci hospodárskeho dvora.

V návrhu územného plánu obce sú zahrnuté odporúčania rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča aj v navrhovaných uliciach rozmiestniť zberné nádoby na zber triedeného odpadu.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii do konca návrhového obdobia (t.j. do roku 2035) dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

ŠGÚ DŠ eviduje v riešenom území dve upravené skládky. Nie sú tu evidované žiadne environmentálne záťaž. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia medzi opatreniami na zlepšenie kvality životného prostredia navrhuje okrem iného „uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a odstraňovanie nelegálnych skládok a smetísk“.

4. Hluk a vibrácie

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku určuje vyhláška č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

Úplnú elimináciu negatívnych dopadov cestnej dopravy výhľadovo prinesie výstavba rýchlostnej cesty R8, ktorá by tranzitnú dopravu odklonila mimo zastavané územie obce.

Hodnotená ÚPD výstavbu budov pre bývanie a občiansku vybavenosť v blízkosti ciest a železnice podmieňuje posúdením nepriaznivých vplyvov z dopravy na základe hlukových štúdií a vyznačením pásma prípustných hladín hluku v zmysle uvedenej vyhlášky. Pre elimináciu negatívnych dopadov dopravy na existujúcu zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej zelene pozdĺž ciest I. a III. triedy a železnice. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov je potrebné orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky a záhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu v prípade prestavieb a náhradnej výstavby po asanovaných objektoch, ako aj pre výstavbu v rámci rozsiahlejších záhrad medzi cestou I/64 a železnicou.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Miera prirodzenej rádioaktivity nie je nadmerná – väčšina riešeného územia, vrátane zastavaného územia spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom, len na severe katastrálneho územia je nízke radónové riziko. Návrh územnoplánovacej dokumentácie preto stanovuje ako podmienku, aby sa pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečilo meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovali stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia v zmysle príslušnej legislatívy.

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR (STN 73 0036) je riešené územie zaradené do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6° MSK. V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Chrabrany relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Chrabrany leží v Nitrianskom kraji, v okrese Topoľčany. Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, má kompaktný tvar. Má výmeru 795 ha. Hustota osídlenia dosahuje 95,2 obyvateľov na km², čo je takmer na úrovni celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- na severe s k.ú. Nemčice
- na východe s k.ú. Nitrianska Streda, k.ú. Čeladince
- na juhu s k.ú. Kovarce, k.ú. Ludanice
- na západe s k.ú. Urmince

Katastrálne hranice prebiehajú bez nápadných ohraničujúcich prvkov poľnohospodárskou pôdou. Len na kratších úsekoch tvorí hranicu cesta I/64, líniová zeleň a rieka Nitra, resp. jej mŕtve ramená.

Zastavané územie tvorí jeden celok a zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami, ako aj hospodársky dvor. Je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Obec Chrabrany leží v strednej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny, na ľavostrannej nive a terase Nitry. Mladotreťohorné usadeniny sú pokryté na pahorkatine sprašou a na nive nivnými sedimentmi.

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí riešené územie do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelkov Nitrianska pahorkatina a Nitrianska niva. V rámci podcelku Nitrianska pahorkatina spadá do časti Bojnianska pahorkatina a v rámci podcelku Nitrianska niva je príslušná časť Stredonitrianska niva.

Reliéf je málo členitý pahorkatinný, na nive rovinný, s rozpätím nadmorskej výšky od 158 do 241 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje na hranici s k.ú. Ludanice, najvyššiu na juhovýchodnom okraji na kóte Cerie, pri hraniciach s k.ú. Urmince. Stred obce je vo výške 170 m n.m.

Na geologickej stavbe širšieho okolia obce sa podieľajú viaceré geotektonické jednotky – tatridy, mezozoické komplexy a terciérna výplň výbežkov Podunajskej panvy. Tento predkvartérny podklad je miestami prikrytý sedimentmi štvrtohôr.

Tektonické štruktúry ovplyvňujúce morfológický ráz územia vznikli až za neogénnej vrásnivej periódy. Zo stratigrafického hľadiska patria najstaršie horniny nachádzajúce sa v podloží Nitrianskej pahorkatiny paleozoiku. Z litologického hľadiska ide o biotitické granodiority, pegmatity a granity, ako i metamorfované horniny a to ruly, svory a fility, patriace tatridnému kryštaliniku. Nad kryštalinikom leží súvrstvie mezozoika, ktoré bolo na základe litologickej charakteristiky a ich postupnosti priradené k tatriku, a to k tribečskej sérii. Spodný trias je zastúpený súvrstvom kremitých pieskovcov až zlepcov, nad ktorými je uložená vrstva werfénových bridlíc. Stredný trias tvorí súvrstvie gutensteinských vápencov, dolomitov a raumsanských dolomitov. Paleogén je zastúpený borovským súvrstvom karbonatických brekcií. Najmocnejšie súvrstvie predstavuje komplex neogénnych sedimentov s celkovou hrúbkou cca 1500 m. Najstarší stupeň bádén je z litologického hľadiska tvorený vrstvami aleuritov a drobnozrnných až hrubozrnných pieskovcov. Nadložný sarmat je zastúpený vrstvami ílov, jemno až strednozrnných pieskovcov a zlepcov. Panón tvoria vápnité íly až ílovce, piesčité aleurity a jemnozrnné pieskovce. Podobný litologický vývoj má i pont, ktorý leží v jeho nadloží. Najvrchnejší stupeň neogénu dák, je tvorený súvrstvom vápnitých ílov, pieskov a rozpadavých pieskovcov. Najmladším stratigrafickým celkom, ktorý súvisle pokrýva staršie útvary sú kvartérne sedimenty. V pahorkatinnej časti územia je kvartér vo vývoji spraší a sprašových hĺn.

Podľa inžiniersko geologickej rajonizácie patrí predmetné územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín.

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia celé riešené územie spadá do teplej oblasti, do okrsku T2 teplého, suchého, s miernou zimou. Teplá oblasť je charakteristická počtom letných dní 50 a viac s teplotou vzduchu nad 25 °C a viac. V okrsku T2 sú priemerné januárové teploty vyššie ako – 3 °C.

Priemerná ročná teplota dosahuje 10,1 °C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 19,9 °C. Najchladnejším mesiacom je január s teplotou – 2,9 °C.

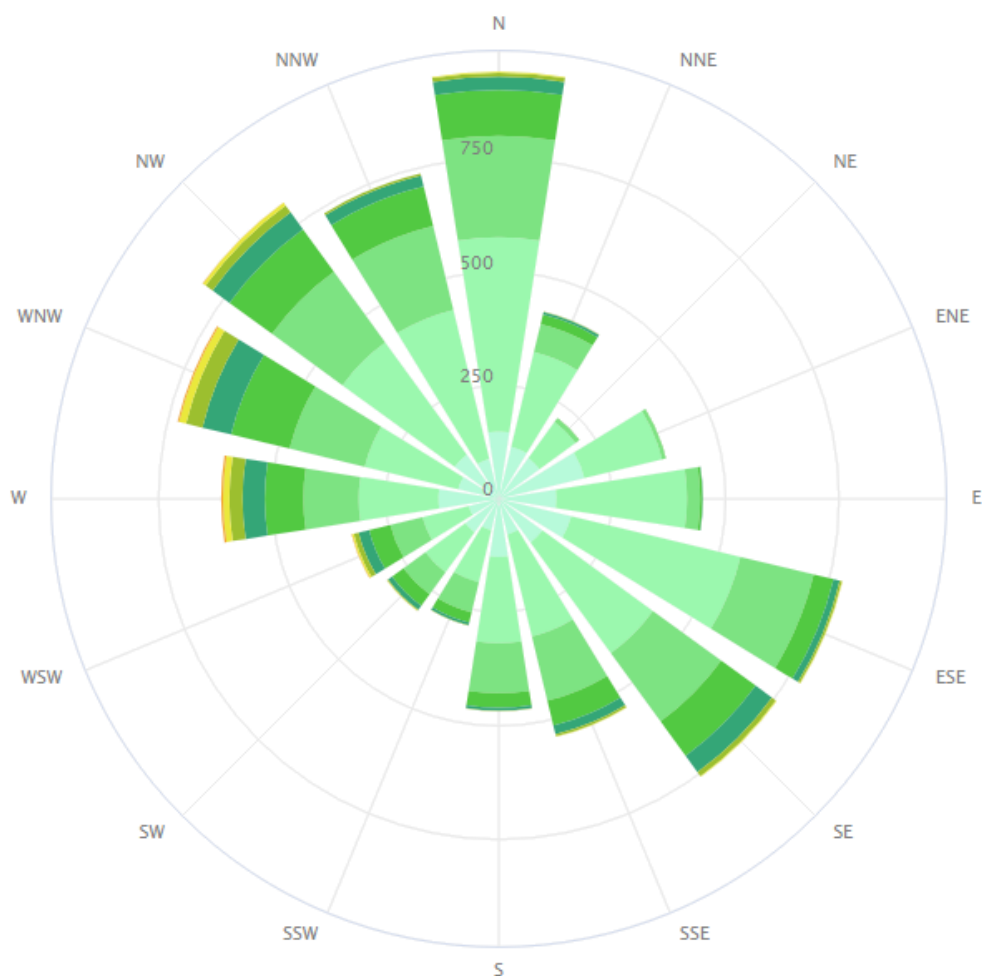
Z ročného chodu priemernej relatívnej vlhkosti je zrejmé, že najväčšia hodnota je dosahovaná v zimných mesiacoch, najnižšia v letných mesiacoch. Priemerná ročná hodnota vlhkosti sa pohybuje okolo 76 %. Priemerné ročné zrážky dosahujú 607 mm.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi

ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. V širšom okolí veterné pomery ovplyvňuje Nitrianska pahorkatina a okolité pohoria Tribeč a Považský Inovec. Charakteristická je premenlivá cirkulácia vzduchu, pričom prevládajúcim smerom je severné prúdenie. Riešené územie je pomerne dobre prevetrávané. Najväčšiu početnosť výskytu majú vetry severného smeru.

Oblačnosť je v rozmedzí 50 – 60 %. Najmenšia je v auguste, júli a septembri a najväčšia v decembri, januári a novembri.

Veterná ružica

Zdroj: www.meteoblue.com

Tab.: Priemerné mesačné teploty v °C – stanica Topoľčany

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
10,1	-2,9	1,3	4,6	11,5	13,8	18,1	19,9	20,2	15,1	11,6	5,4	1,0

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerné mesačné zrážky v mm – stanica Topoľčany

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
607	37	37	40	36	63	72	77	61	40	48	51	45

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerná rýchlosť vetra v m/s – stanica Topoľčany

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
	1,1	1,4	1,4	1,3	1,3	1,0	1,3	1,3	1,2	1,0	1,3	1,1

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Početnosť smerov vetra – stanica Topoľčany

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
57	119	82	53	67	82	60	114	366

Zdroj: SHMÚ

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Z hľadiska čistoty ovzdušia patrí okres Topoľčany medzi menej postihnuté okresy v rámci Nitrianskeho kraja. V okrese je evidovaných viac ako 250 zdrojov znečistenia ovzdušia, z toho viac ako 20 veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia. Vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok došlo od 90. rokov k výraznému poklesu emisií. Dôvodom tohto vývoja bol útlm priemyslu, jeho ekologizácia a plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov v obci a okolitých sídlach. V posledných rokoch oživením priemyselnej výroby dochádza k opätovnému rastu emisií. Na ovzdušie okresu Topoľčany má okrem vlastných zdrojov vplyv i dosah najväčšieho znečisťovateľa ovzdušia v okrese Prievidza – Elektráreň Nováky, ktorá je najväčším producentom emisií SO₂ v SR. Prieniku emisií na územie okresu Topoľčany napomáhajú klimaticko-geografické pomery. V obci Chrabrany sa nenachádzajú žiadne stredné ani veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

Tab. Množstvo vyprodukovaných emisií v okrese Topoľčany podľa znečisťujúcich látok v t/rok

Rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
2011	17,441	3,321	123,737	37,906	22,729
2012	21,253	2,731	186,710	49,408	23,790
2013	25,418	5,874	192,159	54,314	30,309
2014	29,844	5,722	180,918	40,206	27,539
2015	29,314	4,757	177,912	37,354	24,686

Zdroj: NEIS

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Z hydrologického hľadiska spadá riešené územie do povodia rieky Nitra. Riešeným územím nepreteká, hranica k.ú. však vedie popri pravom brehu rieky. Územie odvodňuje potok Bojnianka, ktorý je pravostranným prítokom Nitry. Celková dĺžka toku je 25 km. Pramení v Považskom Inovci, pod Sedlom pod Skalinami v nadmorskej výške okolo 510 m n. m. V obci Chrabrany priberá zľava svoj najvýznamnejší prítok Zlavský potok. Za obcou už tečie regulovaným korytom až k svojmu ústiú do Nitry pri obci Čeladince v nadmorskej výške 157,5 m n. m.

Riešeným územím ďalej pretekajú ďalšie drobné vodné toky – Chrabriansky kanál, Nemčický kanál, Zlavský potok a ich prítoky.

Vodné stavy tokov a ich prietoky kolíšu v priebehu roka v závislosti od klimatických pomerov. V dlhodobom priemere sú najvyššie vodné stavy a prietoky dosahované v mesiacoch február a marec v čase topenia snehov a minimá v septembri a októbri.

Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie územia Slovenska (Šuba 1988) patrí riešené územie do hydrogeologického rajónu NQ 071 – neogén Nitrianskej pahorkatiny.

Podzemné vody neogénnych sedimentov územia sú viazané na polohy pieskov, pieskovcov, štrkov a zlepenčov, v miestach kde je ich podložie tvorené málo priepustnými sedimentmi neogénu. Ich hladina sa pohybuje v hĺbkach 8 - 12 m pod terénom vo vrcholovej časti pahorkov a v hĺbkach 1 - 4 m na ich svahoch. Smer prúdenia podzemnej vody je k miestnym eróznym bázam, ktoré predstavujú miestne toky. Kvartérne sedimenty územia tvorené deluviálnymi hlinami a sprašovými hlinami majú nízku hydrogeologickú hodnotu a nevytvárajú podmienky k akumulácii a cirkulácii väčšieho množstva podzemných vôd.

Z kvartérnych sedimentov územia sú najzvodnenejšie aluviálne náplavy Nitry, ktoré svojou dobrou pórovou priepustnosťou vytvárajú vhodné podmienky k akumulácii a cirkulácii väčšieho množstva podzemných vôd. Podzemná voda aluviálnych náplavov sa viaže na polohy štrkov, štrkopieskov a pieskov. V nich vytvára súvislý vodný horizont s v hĺbke 2 – 4 m pod terénom.

V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd. V okrese je evidovaných 8 minerálnych prameňov – Norovce (2), Prašice, Tesáre, Tvrdomestice (2), Jacovce, Topoľčany.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita vody v toku Bojnianka a jeho prítokoch nebola zisťovaná – v riešenom území sa nenachádza monitorovaný vodný tok. Predpokladá sa vysoká miera znečistenia. Zdrojom znečistenia je najmä poľnohospodársky komplex – vyplavovaním zložiek z pesticídov, priemyselných a organických hnojív. K znečisteniu prispievajú aj odpadové splaškové

vody z domácností, nakoľko v obci nie je vybudovaná kanalizácia. Tieto faktory sa podieľajú aj na potenciálnom znečistení podzemných vôd. Podzemné vody sa zaraďujú do 3. triedy kvality (www.beiss.sk)

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. boli poľnohospodársky využívané pozemky v riešenom území ustanovené zraniteľnou oblasťou podľa §34 Zákona č. 364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Kvalita podzemnej vody je značne závislá na hĺbke horizontu, pričom s hĺbkou dochádza k zvyšovaniu celkovej mineralizácie. V znečistení podzemných vôd sa odráža aj znečistenie povrchových vôd a pôdy predovšetkým v dôsledku intenzívnej poľnohospodárskej výroby.

5. Pôdne pomery

Charakteristika pôdných pomerov

Z hľadiska pôdných typov sú v riešenom území vyvinuté dva typy pôd. Na nive sa vyvinuli fluvizeme. Na sprašovej pahorkatine vznikli na kvartérnom podklade spraši hnedozeme.

Komplexnú informáciu o pôdných typoch, pôdných druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu na poľnohospodárskej pôde poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdných jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- 06 – fluvizeme typické, stredne ťažké
- 07 – fluvizeme typické, ťažké
- 11 – fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
- 12 – fluvizeme glejové, ťažké
- 44 – hnedozeme typické, na sprašiach, stredne ťažké
- 47 – regozeme a hnedozeme erodované na sprašiach, so zmytým profilom hnedozeme, stredne ťažké, v komplexe prevládajú regozeme
- 51 – hnedozeme pseudoglejové, miestami pseudogleje s hrubším

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území Chrabrany podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. predstavuje pôda s kódom BPEJ: 0106002, 0144002. Je zaradená do 2. a 3. skupiny kvality z celkovo 9 skupín kvality podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Na časti poľnohospodárskej pôdy sú vybudované hydromelioračné zariadenia typu závlah a odvodnení.

Vodná erózia lokálne (v západnej časti riešeného územia) postihuje strmšie svahy, ktoré sú využívané ako orná pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. Vodná erózia sa v

riešenom území prejavuje prevažne výmoľovou eróziou a bočným splachom. Pôsobenie veternej erózie je nevýrazné, keďže v území prevládajú stredne ťažké až ťažké pôdy.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území nebola zisťovaná. Potenciálnym zdrojom znečistenia je poľnohospodárska výroba.

6. Fauna, flóra

Vegetácia

Z hľadiska fytogeografického členenia (Atlas krajiny 2002) riešené územie patrí do oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), obvodu europanónskej xerothermnej flóry (*Europannonicum*), okresu Podunajská nížina.

Lesná vegetácia

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. V riešenom území sú podľa Atlasu krajiny (2002) nasledovné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie s drevinovou skladbou:

- dubové a cerovo-dubové lesy (*Qc – Quercetum petraeae cerris*) – v riešenom území táto jednotka pokrýva vrcholové časti pahorkatiny. Patria sem spoločenstvá listnatých lesov, ktoré vytvára najmä dub cerový (*Quercus cerris*), dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*).
- nížinné hygrofilné dubovo-hrabové lesy (*Cr – Querco-robori-Carpuinetum, syn. Farxino pannonic-Carpinetum*) – pokrýva svahy pahorkatiny. Jednotka je charakteristická spoločenstvami drevín a rastlín: dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), zob vtáčí obyčajný (*Ligustrum vulagre*), chochlačka dutá (*Corydalis cava*), fialka podivuhodná (*Viola mirabilis*)
- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek – tvrdé lužné lesy (*U – Ulmenion*) – nachádzajú sa na nive Nitry. V stromovej vrstve sa uplatňujú najmä tvrdé lužné dreviny s bohatým a druhovo pestrým bylinným porastom - brest hrabolitý (*Ulmus minor*), brest väzový (*Ulmus laevis*), dub letný (*Quercus robur*), baza čierna (*Sambucus nigra*), cesnak medvedí (*Allium ursinum*), veternica iskerníkovitá (*Anemone Ranunculoides*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy boli takmer úplne nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Nachádzajú sa tu len malé plochy dubových lesíkov, ktoré majú charakter lesných remízok na poľnohospodárskej pôde. Sú klasifikované takmer výlučne ako hospodárske lesy (98%). Z hľadiska drevinovej skladby má najväčšie zastúpenie dub (40,5%), cer (32,6%), agát (12,3%), javor (4,4%), lipa (3,9%) a borovica (3,4%). Lesné pozemky majú výmeru 11 ha, t.j. 1,6% z celkovej výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia je rozptýlená pozdĺž medzí a poľných ciest a v danom území aj v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahradiťelné – krajinotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufráčná, hydrická, atď. Druhovú zloženie je značne ovplyvnené šírkou a zapojenosťou drevinného porastu. Líniový doprovod vodných tokov dokumentujú typické dreviny lužných lesov ako sú jelše (*Alnus glutinosa* alebo *Alnus incana*), vrby (rôzne druhy rodu *Salix*), jasene (hlavne *Fraxinus excelsior*), javory (*Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*), čremcha (*Padus avium*), topole (*Populus sp.*). Stromoradia pozdĺž ciest tvoria agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), orech kráľovský (*Juglans regia*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*). V rámci krovinnej etáže je častá ruža šíповá (*Rosa canina*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), baza čierna (*Sambucus nigra*), trnka obyčajná, svíb krvavý (*Swida sanguinea*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), hloh jednoosemenný (*Crataegus monogyna*), vtáčí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*).

Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci trvalých trávnych porastov.

Orná pôda

Orná pôda má rozhodujúci podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy (96,5%), ako aj na celkovej výmere katastra. Agrocenózy na ornej pôde vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu. Kolektivitizáciou boli pôvodne menšie pásové políčka zlúčené do veľkoblokových celkov.

Orná pôda má výmeru 671,2 ha, t.j. 84,4 % z celkovej výmery riešeného územia.

Trvalé kultúry

V riešenom území sa nachádzajú len malé plochy ovocných sádov na výmere 0,6 ha.

Sídelná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, väčšinou ide o synantropnú vegetáciu. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 22 ha. Jediná väčšia plocha verejnej zelene sa nenachádza v centre obce pri potoku Bojnianka. V drevinovej skladbe výsadby na verejných priestranstvách dominuje invázny javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*); vyskytuje sa aj breza, vrba, jedľa, smrek, lipa, paulovnia plstnatá, tuja a iné.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Chrabrany

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	6711826
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	234127
ovocné sady	6363
trvalé trávne porasty	811
lesné pozemky	109905
vodné plochy	218369
zastavané plochy a nádvoria	559038
ostatné plochy	109673
spolu – k.ú.	7950112

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V zmysle zoogeografického členenia (Atlas krajiny SR, 2002) leží riešené územie podľa terestrického biocyklu v provincii stepí, v panónskom úseku. Podľa limnického biocyklu patrí územie do Pontokaspickej provincie, podunajského okresu, západoslovenskej časti.

V riešenom území sa nachádza rôznorodé prostredie, ktoré vytvára podmienky pre rôzne živočíšne druhy. Nachádzajú sa tu živočíchy viazané na listnaté lesy, ale aj živočíšstvo lúk, pasienkov, polí a sídiel.

V riešenom území a v jeho užšom zázemí sa nachádzajú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- biotopy ľudských sídel – predstavujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Z vtákov je to drozd čierny (*Turdus merula*), vrabec domový (*Passer domesticus*), sýkorka obyčajná (*Parus major*) a ďalšie. Z cicavcov je to krt obyčajný (*Talpa europaea*), myš domová (*Mus musculus*), potkan hnedý (*Rattus norvegicus*), jež bledý (*Erinaceus romanicus*)
- polia – charakteristickým druhom cicavcov lúk a pasienkov je zajac poľný (*Lepus europeus*), rôzne hlodavce - syseľ obyčajný (*Citellus citellus*), chrček poľný (*Microtus arvalis*)
- zvyšky lesných porastov – z väčších cicavcov sa vyskytujú srnec lesný, zajac poľný a diviak lesný. Z drobných zemných cicavcov a vyskytujú ryšavka žltohrdlá, ryšavka obyčajná, hraboš podzemný, hraboš poľný, piskor lesný. Avifauna je zastúpená druhmi ako vlha obyčajná, ďateľ veľký, žlna zelená, kukučka obyčajná, straka obyčajná, sýkorka veľká, sokol myšiari, myšiak hôrny, bažant obyčajný, holub hrivnák, hrdlička poľná, hrdlička záhradná, myšiarka ušatá, strakoš obyčajný, sojka obyčajná, havran čierny, vrana popolavá, sýkorka hôrna.

- zalesnené časti vrchoviny – je domovom poľovnej zveri: jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scrofa*); drobných cicavcov: líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*) i chránenej avifauny

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Z historického hľadiska sa riešené územie nachádza v oblasti s dlhodobou roľníckou tradíciou. Pôvodná štruktúra polí a drevinovej vegetácie so sieťou poľných ciest však bola v nedávnej minulosti porušená kolektivizáciou a sceľovaním pozemkov do veľkoplošných oráčin. Krajina je až na sprievodnú vegetáciu tokov zbavená pôvodného vegetačného krytu a človekom je dlhodobo obhospodarovaná a pretváraná, čím stratila svoju prirodzenú mozaikovitosť.

V krajinskej štruktúre prevažujú horizontálne prvky (polia, dopravné koridory). Terén je rovinný až mierne zvlnený, vytvára údolia a nevýrazné chrbty. Krajina sa javí pre pozorovateľa ako otvorená. V širšom okolí je dobre viditeľná silueta pohoria Tribeč, menej výrazná je silueta nižšieho protihľehého Považského Inovca.

Prevládajúcim krajinným prvkom v okolí obce Chrabrany je poľnohospodárska pôda v podobe veľkoblokových honov – lánov. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka.

Pozitívnymi prvkami scenérie krajiny sú ojedinele sa vyskytujúce prvky líniovej a rozptýlenej zelene v krajine – vetrolamy, stromoradia, remízky, brehové porasty tokov. Tieto prvky majú v danom území prevažne líniový priestorový prejav – prvky viazané na vodné toky a poľné cesty. V rámci zastavaného územia obce sa medzi harmonicky pôsobiace prvky scenérie krajiny zaraďuje jedine vodný tok Bojnianky, ktorého krajinoestetické hodnoty znižuje skutočnosť, že tečie v upravenom a ohrádzovanom koryte.

Z hľadiska interpretácie vnímania krajiny podľa prítomnosti jednotlivých krajinných prvkov súčasnej krajinskej štruktúry možno väčšinu územia zaradiť do kategórie neutrálne pôsobiacich prvkov (orná pôda bez vegetácie, vidiecka zástavba). Rušivo pôsobiace prvky reprezentuje hospodársky dvor, ďalej nadzemné elektrické vedenia, cesta I. triedy. Vo vzdialenejšom horizonte vystupujú dominantné prvky siluety mesta Topoľčany so sídliskami, objektmi technických zariadení, komínov a pod.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Katastrálne územie obce Chrabrany sa v rámci okresu Topoľčany vyznačuje podpriemernou ekologickou stabilitou. Celé riešené územie tvorí priestor ekologicky nestabilný (www.beiss.sk). Ako ekologicky významné segmenty definujeme prírodné i poloprírodné prvky, na ktoré sa viažu ekostabilizačné funkcie:

- vodné toky – Bojnianka a drobné vodné toky, vrátane brehových porastov a sprievodnej nelesnej vegetácie
- lesné remízky a lesíky v poľnohospodárskej krajine
- zalesnené terénne depresie bývalých mŕtvych ramien Nitry
- línie nelesnej drevinovej vegetácie – pozdĺž poľných ciest a hraníc pôdných celkov

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné ani maloplošné územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované chránené stromy. Nenachádzajú sa tu ani mokrade zaradené do zoznamu podľa Ramsarského dohovoru. Nezasahuje sem žiadna chránená vodohospodárska oblasť.

Žiadne nové chránené územia sa nenavrhujú na vyhlásenie.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Prvky nadregionálneho ÚSES boli charakterizované v Genereli nadregionálneho ÚSES SR. V nadväznosti na tento dokument boli vypracované Regionálne územné systémy ekologickej stability (RÚSES) pre všetky okresy Slovenska, vrátane RÚSES okresu Topoľčany (1994). Návrh týchto prvkov bol premietnutý do ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja v znení zmien a doplnkov.

Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Podľa ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja v riešenom území sa nenachádzajú biocentrá regionálneho ani nadregionálneho významu. Pri návrhu biocentier miestneho významu sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokradového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné potenciálne biocentrá miestneho významu:

- **MBc Dubinec** – biocentrum predstavuje výbežok dubového lesíka na pahorkatine, ktorý sem zasahuje z k.ú. Urmince. Biocentrum je plne funkčné, za predpokladu eliminácie zásahov do porastu.
- **MBc Karlovský háj** – biocentrum tvorí lesná remízka na pahorkatine, v lokalite Malý Háj. Biocentrum spĺňa kritérium minimálnej výmery. Nakoľko je zo všetkých strán obklopené ornou pôdou, odporúča sa na rozhraní ornej pôdy a lesa vytvoriť nárazníkový pás trvalých trávnych porastov. Taktiež je nutné pripojenie v súčasnosti izolovaného biocentra na územný systém ekologickej stability prostredníctvom navrhovaného biokoridoru na väčšie biocentrum Dubinec.
- **MBc Na sútoku** – Na sútoku Bojnianky so Zľavským potokom navrhujeme vytvoriť biocentrum. V súčasnosti je tu však orná pôda, preto je tu nevyhnutné posilnenie drevinovej vegetácie a trávneho porastu s funkciou nárazníkového pásu. Vzhľadom k bezprostrednému kontaktu navrhovaného biocentra by bolo vhodné jeho využitie v obmedzenom rozsahu pre rekreačné a oddychové účely.
- **MBc Káčeriny** – jadrom biocentra je zvyšok mŕtveho ramena Nitry, ktoré sem zasahuje z k.ú. Čeladince. Potrebné je rozšírenie príľahlého lesného porastu a doplnenie nárazníkového pásu trvalých trávnych porastov. Biocentrum plní dôležité funkcie na strete 4 biokoridorov, vrátane biokoridoru nadregionálneho významu.
- **MBc Meander** – biocentrum taktiež tvorí lesný porast na mieste bývalého mŕtveho ramena Nitry, ktoré zaniklo odrezaním od hlavného toku a procesom zazemnenia a sukcesie. Vhodné je zalesniť časť biocentra medzi tokom Nitry a mŕtvym ramenom; táto časť biocentra však už spadá do k.ú. Čeladince.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiaduca. Z ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja v znení zmien a doplnkov bol prevzatý návrh biokoridorov regionálneho významu:

- **NBk Tok Nitry** – biokoridor nadregionálneho významu tvorí vodný tok rieky Nitry s brehovými a sprievodnými porastmi
- **RBk Bojnianka** – biokoridor regionálneho významu tvorí vodný tok Bojnianky s brehovými a sprievodnými porastmi. V riešenom území jeho ekologické funkcie čiastočne obmedzuje umelé koryto a paralelné protipovodňové hrádze.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru.

Pre vytvorenie funkčnej kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory miestneho významu:

- **MBk Zľavský potok** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí Zľavský potok so sprievodnou vegetáciou. Biokoridor je funkčný, zo stresových javov ho ohrozuje kontakt so zastavaným územím.
- **MBk Nemčický kanál** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí Nemčický kanál so sprievodnou vegetáciou. Biokoridor je len čiastočne funkčný, potrebné je dobudovanie sprievodnej vegetácie.
- **MBk Chrabriansky kanál** – hydricko-terestrický biokoridor miestneho významu tvorí tok Chrabriansky kanál, ktorý je však takmer úplne bez sprievodnej vegetácie. Potrebné je vysadiť sprievodnú vegetáciu pozdĺž toku a dobudovanie pufráčneho pásu trvalých trávnych porastov predovšetkým po pravom brehu toku.
- **MBk Dubinec – Karlovský háj** – výlučne terestrický biokoridor zabezpečí prepojenie dvoch miestnych biocentier, reprezentovaných lesnými porastmi dubových lesíkov. Základom miestneho biokoridoru je vetrolam s krovinovou vegetáciou. Len na krátkom úseku je orná pôda - tu je potrebné vysadiť príslušnú vegetáciu. Biokoridor by ďalej bolo potrebné rozšíriť dosadením stromovej vegetácie a vytvorením obojstranného pufráčneho pásu trvalých trávnych porastov.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tlmieť negatívne pôsobenie devastáčných činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nižšou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- ostatné drobné vodné toky so sprievodnou vegetáciou, ktoré nie sú klasifikované ako biokoridory
- zeleň v zastavanom území mimo biokoridoru (vyhradená zeleň cintorína)
- existujúca a navrhovaná líniová zeleň pri poľných cestách, na medziach (hraniciach pôdnych celkov)

9. Obyvateľstvo

Demografické údaje

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Historické maximá (na úrovni takmer 1000 obyvateľov) dosahovala miestna populácia do začiatku 80. rokov 20. storočia. Následne dochádza k úbytku počtu obyvateľov v dôsledku sťahovania obyvateľov do miest (urbanizáciou) za podpory masívnej bytovej výstavby. Počet obyvateľov obce Chrabrany sa stabilizoval až po roku 2000 a odvtedy stagnuje mierne nad úrovňou 750 obyvateľov.

Stabilný počet obyvateľov v posledných rokoch sa udržiava vďaka migračným prírastkom. V sledovanom 10-ročnom období rokov 2008 – 2017 došlo k prirodzenému úbytku (v pomere 55 : 80). Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. Migračná bilancia obce bola v sledovanom pozitívna (v pomere 159 : 129). Migračný prírastok tak kompenzoval prirodzený úbytok. Obec by mohla v budúcnosti aj naďalej profitovať z trendu sťahovania obyvateľov z miest na vidiek. Tento trend je najsilnejší v bezprostrednej blízkosti miest, pričom jeho základným predpokladom je dobrá dopravná dostupnosť a kvalitnejšie životné prostredie.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval pomerne nepriaznivú hodnotu – 82,5. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Chrabrany spĺňa. Preto do roku 2035 prognózujeme stabilizáciu počtu obyvateľov až mierny nárast k úrovni 900 obyvateľov. Na tento predpokladaný cieľový stav je dimenzovaná aj návrhová kapacita rozšírenia obytného územia.

Tab. Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1970	943
1980	974
1991	820
2001	773
2011	763

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín (r. 2011)

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	763
z toho muži	375
z toho ženy	388
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	104
Počet obyvateľov v produktívnom veku	533
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	126

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Vývoj počtu narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2008	6	4	19	20	773
2009	6	8	27	15	783
2010	10	13	3	8	775
2011	8	9	22	20	756
2012	3	8	1	11	741
2013	8	5	24	10	758
2014	4	10	5	9	748
2015	3	11	16	13	743
2016	2	4	22	8	755
2017	5	8	20	15	757
Spolu	55	80	159	129	

Zdroj: ŠÚSR

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 98,9% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
	741	4	4	14

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Miera religiozity dosahuje nadpriemerné hodnoty. 96,1% obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskoka-tolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	714	6	12	11	20

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti priemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 46,8%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo, neskôr priemysel. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 189 obyvateľov a

v sekundárnom sektore (priemysel) – 120 obyvateľov. Nízky je podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 26 obyvateľov.

V obci je v súčasnosti vytvorených približne 50 pracovných miest. Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva väčšina odchádza za prácou najmä do Topoľčian a Nitry, v menšej miere aj do ďalších okolitých miest. Za prácou a štúdiom odchádzalo 290 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 81,2%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	357
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	46,8
pracujúci (okrem dôchodcov)	286
pracujúci dôchodcovia	11
osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	24
nezamestnaní	57
študenti	57
osoby v domácnosti	4
dôchodcovia	195
príjemcovia kapitál. príjmov	2
iná a nezistená	13
deti do 16 rokov	114

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Údaje o aktivitách a infraštruktúre

Občianska vybavenosť je čiastočne vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Väčšina zariadení občianskej vybavenosti je lokalizovaná v hlavnom uzlovom priestore centrálnej časti obce, prípadne pri ceste I/64.

Nekomerčnú občiansku vybavenosť reprezentuje obecný úrad s kultúrnym domom, vzdelávacie zariadenia, kostol, cintorín s domom smútku a s dostatočnou kapacitnou rezervou.

Zo vzdelávacích zariadení je tu základná škola a materská škola. Kapacity vzdelávacích zariadení vyhovujú súčasným požiadavkám. Základná škola je len pre 1-4. ročník. Druhý stupeň žiaci navštevujú na ZŠ v Topoľčanoch.

Zdravotné stredisko ani zariadenie sociálnych služieb sa v obci nenachádza. Primárna zdravotná starostlivosť pre obyvateľov obce je zabezpečená v zdravotných strediskách a nemocniciach v okolitých mestách.

Segment komerčnej občianskej vybavenosti je zastúpený maloobchodnou predajňou potravín a rozličného tovaru, predajňou odevov a pohostinským, resp. reštauračným zariadením.

Výrobné funkcie nie sú výraznejšou mierou zastúpené. Dominantnú výrobnú aktivitu predstavuje primárny sektor – poľnohospodárska výroba. Hospodársky dvor

poľnohospodárskeho podniku je situovaný na východnom okraji obce, za železnicou. V súčasnosti je len extenzívne využívaný.

Sekundárny sektor reprezentujú len výrobné služby – klampiarstvo (lokalizované v rámci hospodárskeho dvora), autoservis s pneuservisom, kachliarstvo, kamenárstvo (pri ceste I/64).

Riešené územie so širším okolím nepatrí podľa Regionalizácie cestovného ruchu SR medzi významné rekreačné oblasti. Materiálna základňa pre rekreáciu a cestovný ruch v obci nie je vybudovaná. Nie sú tu vyznačené ani cykloturistické trasy.

Pre športové aktivity obyvateľov obce i kultúrno-spoločenské akcie sa využíva športový areál s futbalovým ihriskom a tribúnou.

Údaje o infraštruktúre zásobovania pitnou vodou sú v kapitole B.I.2 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre zásobovania elektrickou energiou a zemným plynom sú v kapitole B.I.4 tejto správy.

Údaje o dopravnej infraštruktúre sú v kapitole B.I.5 tejto správy.

Údaje o infraštruktúre odkanalizovania a čistenia splaškových vôd sú v kapitole B.II.2 tejto správy.

Údaje o odpadovom hospodárstve sú v kapitole B.II.3 tejto správy.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

Kultúrno-historické hodnoty sú odrazom historického vývoja obce. Najstaršia zástavba okolo kostola má formu okrúhlice. Z pôvodnej zástavby sa zachovalo len niekoľko domov zo začiatku 20. storočia, keďže v roku 1902 celá obec vyhorela. V 2. polovici 20. storočia sa začali do sídelnej štruktúry začleňovať domy na štvorcovom pôdoryse s rôznymi typmi striech (sedlovými, stanovými i plochými strechami).

Na území obce Chrabrany sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF). Nachádzajú sa tu však architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami:

- kostol rímskokatolícky (kaplnka sv. Anny) z roku 1718
- prícestné kaplnky a kríže

V katastrálnom území Chrabrany sú evidované archeologické náleziská v polohách:

- 1. Domovina - Chmeľnica (neolit - kultúra s lineárnou keramikou)
- 2. Hôrka (stredovek)
- 3. Mlyn (lengyelská kultúra a lužická kultúra)
- 4. pri futbalovom ihrisku (neolit - kultúra s lineárnou keramikou, lengyelská kultúra)
- 5. JRD (doba halštatská)
- 6. Štepá (neolit, stredovek)

- 7. JRD (stredovek – 9. stor.)
- 8. Štepy - východne od cesty na Topoľčany (neolit, eneolit, stredovek)
- 9. Sedlište (pravek, stredovek)
- 10. extravilán (doba bronzová, doba halštatská – lužická)
- 11. severne od obce pri ceste (doba halštatská - lužická)

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území sa nevyskytujú iné zdroje znečistenia.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridorov ohrozujú strety so stresovými faktormi – líniovými stavbami technickej a dopravnej infraštruktúry (cesta I. triedy, železnica, nadzemné elektrické vedenia), prechod zastavaným územím. Hlavný konfliktný uzol sa nachádza v centre obce, na križovaní biokoridoru Bojnianky s cestou I/64 a súčasne intenzívnou zástavbou. Plošným ohrozením funkčnosti existujúcich i potenciálnych (navrhovaných) prvkov ÚSES je mimoriadne intenzívna poľnohospodárska výroba v ich bezprostrednom okolí.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie kvality pôdy a vodných zdrojov v dôsledku znečistenia vznikajúceho pri poľnohospodárskej výrobe, najmä pri veľkoblokovom systéme hospodárenia na ornej pôde, používaní poľných hnojísk. Medzi rizikové faktory kontaminácie pôd možno zaradiť aj odvádzanie nečistených odpadových vôd do recipientov, chov hospodárskych zvierat. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú nevhodné a invázne dreviny, hlavne javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*) a agát biely (*Robinia pseudoaccacia*).
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – rozsiahle pôdne celky poľnohospodárskej pôdy, obrábanej veľkoplošne ako orná pôda a bez prítomnosti plôch nelesnej drevinovej vegetácie sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia obce a kontaktných polôh. Ohrozujúcim faktorom je riziko vzniku

devastovaných plôch v zastavanom území alebo v jeho bezprostrednom okolí. Problémom je aj spaľovanie biologického odpadu zo záhrad namiesto kompostovania. Najvýznamnejším ohrozujúcim faktorom sú netesné žumpy a úniky splaškových vôd, resp. ich zámerné vypúšťanie do potoka alebo podložia, nakoľko tu nie je vybudovaná splašková kanalizácia.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Návrh územného plánu obce Chrabrany nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, ako aj doplnenia siete miestnych komunikácií. Navrhovaná zástavba sa sústreďuje do vnútorných záhrad v zastavanom území, takže nebude výraznejšie negatívne ovplyvňovaná hlukom z dopravy. Úplnú elimináciu negatívnych dopadov cestnej dopravy výhľadovo prinesie výstavba rýchlostnej cesty R8, ktorá by tranzitnú dopravu odklonila mimo zastavané územie obce. Koridor rýchlostnej cesty bol premietnutý podľa ÚPN regiónu aj do hodnotenej ÚPD.

Návrhy investícií do nemotorovej dopravy budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky. Počíta sa s rekonštrukciou chodníkov pre chodcov, ako aj s cyklistickými trasami pozdĺž Bojnianky a pri ceste I/64 v podobe samostatného, dopravne segregovaného cyklistického chodníka. Okrem cykloturistiky budú slúžiť pre dochádzku za prácou a občianskou vybavenosťou.

V oblasti technickej infraštruktúry bude mať navrhovaná výstavba splaškovej kanalizácie s napojením na čistiareň odpadových vôd podstatný pozitívny vplyv na hygienické podmienky a komfort obyvateľov. V nových rozvojových plochách kvalitu bývania zabezpečí zámer napojenia na všetky inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Počíta sa s výsadbou pásov alebo línií izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobného areálu / hospodárskeho dvora, ako aj na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2035 sa na základe

kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na viac ako 900 obyvateľov. Vzhľadom k pozitívnej migračnej bilancii sa aj v budúcnosti očakáva vysoký záujem o novú bytovú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov. V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde následne k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu obce. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rozvojové plochy vymedzené v návrhu územného plánu obce (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu 132 bytových jednotiek.

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Kapacita – počet bytových jednotiek	Etapa
1	46	I.
2	16	II.
3	6	II.
4	20	I.
5	11	II.
6	5	II.
7	7	I.
8	2	I.
9	2	I.
10	2	I.
11	6	I.
Prieluky Ludanická ul.	4	I.
Prieluky Topoľčianska ul.	2	I.
Prieluka Chrenová ul.	1	I.
Prieluky Domovina	2	I.
Spolu	132	

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území obce a jeho navrhovanom rozšírení sú podľa záväzných regulatívov povolené len drobné prevádzky remeselnej výroby a výrobných služieb bez negatívnych a rušivých vplyvov a pri stanovení maximálneho limitu zastavanej plochy. Stanovené sú aj regulatívy pre chov hospodárskych zvierat.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh dobudovania oddychových priestranstiev s detskými ihriskami a parkovou zeleňou v obytnom území pre oddychovo-rekreačné aktivity obyvateľov. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti obce, resp. živelný rozvoj zástavby bez záväznej koncepcie a pravidiel.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

Geodynamické javy typu zosuvov sa v riešenom území nenachádzajú, z tohto dôvodu žiadne vplyvy nemožno predpokladať.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery.

Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest. Tieto opatrenia však majú významnejší lokálny vplyv na riešené územie z hľadiska vplyvov na pôdu, biotopy a krajinu a sú preto primárne zaradené v týchto podkapitolách.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom nových stredných ani veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Stanovením regulatívu,

ktorým sa v obytnom území povoľujú len drobné výrobné prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov, sa zabezpečí ochrana ovzdušia pred znečistením a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území.

Nové rozvojové plochy pre obytnú funkciu sú situované vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov, z tohto dôvodu preto nedochádza k vplyvom na vodné toky. Špecifické krajinnoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD).

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh výstavby splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd. Opatrenie bude mať pozitívny vplyv na vodné pomery.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy (napr. orba po vrstevnici), ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 21,3534 ha. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú.

Z celkovej výmery perspektívnych záberov poľnohospodárskej pôdy pripadá na zastavané územie obce 19,9787 ha a len 1,4237 je mimo zastavaného územia obce. V zastavanom území sú lokalizované takmer všetky rozvojové plochy, s výnimkou rozvojových plôch č. 6 a 10. Rozvojová plocha č. 10 však reálne predstavuje prieluku v existujúcej zástavbe, pretože hranica zastavaného územia k 1.1.1990 neodráža skutočne zastavané územie. Uvedené sa týka aj prieluk v lokalite Domovina. Rozvojová plocha č. 6 umožňuje dobudovanie druhej strany zástavby v súčasnosti jednostranne obostavanej ulice.

Záberom najkvalitnejšej pôdy podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. sa nie je možné vyhnúť, keďže najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú takmer v celom zastavanom území obce. Zábery najkvalitnejšej pôdy mimo skutočne zastavaného územia obce nie sú uvažované.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

V riešenom území neboli zistené chránené biotopy. Významnejšie biotopy sú viazané na prvky navrhované v hodnotenej ÚPD ako prvky územného systému ekologickej stability. Návrhom nových prvkov ÚSES – biocentier a biokoridorov miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a možno ich považovať za pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany pamiatkových hodnôt.

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

Nakoľko sa v k.ú. Chrabrany nenachádzajú žiadne chránené územia, konštatujeme nulové vplyvy na chránené územia.

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (MÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. Na plochách biokoridorov, biocentier nie je navrhovaná nová výstavba ani sa tu neplánujú iné zásahy.

Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované pásma ochranné pásma existujúcich stavieb a činností:

- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- ochranné pásma vodných tokov

- ochranné pásma lesa
- cestné ochranné pásma
- ochranné pásma dráhy
- ochranné pásma letísk a prekážkové roviny letísk Ludanice a Nemčice
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, plynárenské zariadenia, vodovodné a kanalizačné potrubia

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Národné kultúrne pamiatky sa v obci nenachádzajú.

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu rešpektovať vidiecky charakter zástavby, zachovať architektonické pamiatky, ako aj charakter historickej časti zástavby okružnice okolo kostola.

Za účelom udržania pôvodného vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby. V celom obytnom území sa uvažuje s maximálne dvomi nadzemnými podlažiami, rovnako ako vo výrobnom území.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Chrabrany nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Chrabrany neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, nakoľko prevažujú nepriame vplyvy. Konkrétne návrhy investičných projektov možno stotožniť s priamymi vplyvmi, potenciálne dopady stanovených regulatívov klasifikujeme ako nepriame vplyvy. Nasledovné hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno preto považovať len za orientačné.

Súhrnné hodnotenie očakávaných vplyvov na životné prostredie podľa významnosti

Skupina vplyvov	Druh vplyvu	Významnosť
Vplyvy na obyvateľstvo	pozitívny nepriamy	1-2
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	-	~0
Vplyvy na klimatické pomery	-	~0
Vplyvy na ovzdušie	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	0-1 0-1
Vplyvy na vodné pomery	pozitívny priamy	1
Vplyvy na pôdu	pozitívny priamy negatívny nepriamy	1 2
Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy	pozitívny nepriamy	1
Vplyvy na krajinu	neutrálny priamy vplyv pozitívny nepriamy	1 1
Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1-2
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	pozitívny priamy pozitívny nepriamy	1 1
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	-	0
Iné vplyvy	-	0

Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov návrhu územného plánu obce Chrabrany, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zábery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a chránených území.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov, širokých minimálne 10 - 15 m (mimo zastavaného územia obce), za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- doplniť a posilniť sprievodnú zeleň pozdĺž vodných tokov
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov a invázných druhov rastlín (najmä javorovca jaseňolistého a agátu bieleho) ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s §7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 24/2003 Z.z.
- obmedziť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá)
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, oploteniami, stavbami
- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m
- vysadiť nové lesné plochy, resp. plochy nelesnej drevinovej vegetácie v súlade s návrhmi MÚSES

- doplniť stromovú a krovinovú vegetáciu, prípadne trvalé trávne porasty v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť používanie chemických prostriedkov používaných v rastlinnej výrobe v blízkosti obydľí i prvkov ÚSES

2. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov
- uplatňovať agrotechnické opatrenia na zamedzenie vodnej erózie – orba po vrstevnici
- zvýšiť podiel viacročných krmovín a ozimín na ornej pôde a zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk
- rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy výsadbou a revitalizáciou líniovej zelene – stromoradií a alejí
- rešpektovať a chrániť ochranné a hospodárske lesy a dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- rešpektovať a chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území (pôdy s kódmi BPEJ 0106002, 0144002)

3. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať
- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a odstraňovanie nelegálnych skládok a smetísk
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobného areálu / hospodárskeho dvora, najmä v kontakte s obytným územím
- vysadiť pásy alebo línie izolačnej zelene na rozhraní poľnohospodárskej pôdy a zastavaného územia, vrátane jeho navrhovaného rozšírenia
- revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň (stromoradia a aleje) pozdĺž účelových komunikácií a poľných ciest
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; landom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilniť ekologickú osvetu medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce

- dobudovať systém dažďových rigolov v zastavanom území obce, so vsakovaním dažďovej vody
- vybudovať v obci splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia, ako aj rešpektovať legislatívu v oblasti radiačnej ochrany - zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášku č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia
- v prípade výstavby budov pre bývanie a občiansku vybavenosť v blízkosti ciest a železnice je pred začatím výstavby potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy na základe hlukových štúdií a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle uvedenej vyhlášky. V prípade preukázania potreby protihlukových opatrení je potrebné na ich vykonanie zaviazť investorov.

4. Opatrenia na zachovanie, udržiavanie a tvorbu sídelnej vegetácie a prírodných prvkov

- dobudovať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktného územia a do priľahlej krajiny
- pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam
- zvyšovať podiel prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce
- revitalizovať a parkovo upraviť plochy verejnej zelene v centre obce
- revitalizovať a posilniť drevinovú a sprievodnú vegetáciu pozdĺž Bojnianky v rámci zastavaného územia obce
- upraviť zelené pásy a predzáhradky pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce
- postupne nahradiť alergénne dreviny, ako aj kompozične a krajinársky nevhodných drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- vysádzať vetrolamy, živé ploty v sídle a na jeho okrajoch
- zvyšovať podiel vegetácie pre zadržiavanie (retenciu) a infiltráciu dažďových vôd v sídle, osobitne v zastavanom centre obce a v rámci navrhovaných rozvojových plôch

- preferovať renaturáciu a ochranu tokov, opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody a zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach

Viacere z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre potreby hodnotenia bol zostavený katalóg kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení urbanistickej koncepcie a jej dopadov na životné prostredie. Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
  - ochrana / rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
  - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
  - prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
  - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
  - zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
  - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
  - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
  - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
  - bezpečnosť dopravy
  - implementácia udržateľných druhov dopravy
  - pokrytie územia verejnou dopravou
  - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
  - počet pracovných miest
  - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
  - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
  - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
  - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
  - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
  - efektívnosť dopravnej siete

- hustota obyvateľov v zastavanom území

2. Porovnanie variantov

Obec Chrabrany spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21 ods. 2 stavebného zákona variantný koncept netreba spracovať a spracúva sa invariantný návrh územného plánu obce. Rozlíšený je preto len samotný návrh (návrhový variant) a nulový variant.

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Chrabrany v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepčne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti. Rozvoj v obci by sa nezastavil, ale jeho rizikom by bola nekonceptnosť a vznik funkčno-prevádzkových kolízií.

Ďalší variant predstavuje samotný návrh riešenia - variant „1“ (návrhový variant). Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prináša návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie obce. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

V hodnotenej ÚPD sa uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta a na dôležitej rozvojovej osi, sa obec Chrabrany stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu vytvárame podmienky pre naplnenie tohto potenciálu. Ide zväčša o využitie priestorových rezerv v súčasných hraniciach zastavaného územia formou intenzifikácie využitia rozsiahlejších záhrad.

Pre výstavbu obytných stavieb sa navrhujú využiť pomerne rozsiahle plochy záhrad v zastavanom území obce, medzi cestou I/49 a železnicou. Najväčšie priestorové rezervy sú v záhradách medzi Nitrianskou ul. a Ludanickou ul. Navrhujú sa tu rozvojové plochy č. 1, 2, 3, ktoré na seba kontinuálne nadväzujú a sú prepojené navrhovanou ulicou. Väčšie disponibilné plochy v záhradách sa nachádzajú aj na severnom okraji obce, medzi Nitrianskou ul. a Partizánskou ul. Ide o navrhované rozvojové plochy č. 4, 5 (rozdelené na dve plochy podľa predpokladanej etapizácie). Priestorové rezervy záhrad medzi Urminskou ul. a Hlohoveckou ul. využíva navrhovaná rozvojová plocha č. 7. Doplnenie druhej strany zástavby pozdĺž existujúcej komunikácie až po bezpečnostné pásmo plynovodu rieši navrhovaná rozvojová plocha č. 6. Rozvojové plochy č. 8, 9, 10 predstavujú v podstate väčšie prieluky pre 2 rodinné domy. Rozvojová plocha č. 11 je už vo výstavbe. Okrem toho bolo vytypovaných niekoľko jednotlivých prieluk pre výstavbu jedného rodinného domu.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Odporúča nové zariadenia občianskej vybavenosti celooobecného významu lokalizovať predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce a v dobre dostupnej polohe pri ceste I/49 v zastavanom území obce. Kapacity vzdelávacích zariadení vyhovujú súčasným požiadavkám, ako aj potrebám vyplývajúcim z predpokladaného rastu počtu obyvateľov v predškolskom a školskom veku. Odporúča sa však uskutočniť rekonštrukciu verejných budov.

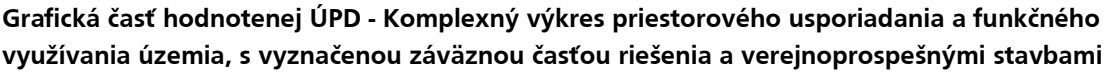
Výrobné územie obce je zastúpené areálom hospodárskeho dvora na východnom okraji obce, za železnicou. Počíta sa s revitalizáciou hospodárskeho dvora, pričom by sa v ňom malo rozšíriť zastúpenie prevádzok podnikateľských aktivít nepoľnohospodárskeho charakteru. S novými výrobnými areálmi sa neuvažuje.

Rekreačné územie predstavuje športový areál s futbalovým ihriskom a tribúnou na západnom okraji obce, pri toku Bojnianky. Možnosti pre športovo-rekreačné aktivity v tejto polohe sa navrhujú doplniť o parkové a oddychové plochy, ihriská, prípadne amfiteáter. V obci sú tiež vhodné podmienky pre rozvoj agroturistiky. Na podporu rekreačných aktivít sa navrhujú aj cyklistické trasy, s napojením na plánovanú trasu pozdĺž toku rieky Nitra.

Návrh územného plánu obce Chrabrany navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vybudovanie celooobecnjej splaškovej kanalizácie, vybudovanie nových miestnych komunikácií a chodníkov, ako aj vybudovanie cyklotrás.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru - topografické pomery, vodné toky, úplne sa pri lokalizácii stavebných aktivít vyhýba zosuvným územiám, ako aj prvkom ÚSES. Taktiež rešpektuje nadradené dopravné a technické vybavenie a ich ochranné pásma.

V porovnaní s nulovým variantom sa v návrhovom variante predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2011 v platnom znení
- Krajinnoekologický plán obce Chrabrany, 2019
- Oficiálna stránka obce Chrabrany www.obecchrabrany.sk
- Prieskumy a rozborý na územný plán obce Chrabrany, 2019
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tvrdošovce 2015 - 2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Topoľčany, 1994
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - aktualizácia, 2018
- Urbanistická štúdia „Rozvoj a obnova – Chrabrany“, Ateliér Domova, 2000
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja, v znení zmien a doplnkov č. 1

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Chrabrany, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metódik, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoeekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Už v zadaní na spracovanie územného plánu obce Chrabrany a aj v ďalšej etape, pri príprave návrhu, bol deklarovaný cieľ, aby rozvoj obce vychádzal z princípov udržateľného rozvoja a v maximálnej miere zohľadňoval požiadavky ochrany prírody a životného prostredia.

V hodnotenej ÚPD sa uvažuje predovšetkým s rozvojom obytnej funkcie. Vzhľadom k výhodnej polohe obce v blízkosti okresného mesta a na dôležitej rozvojovej osi, sa obec Chrabrany stáva cieľovým miestom pre prisťahovanie obyvateľov. Vymedzením nových rozvojových plôch pre výstavbu vytvárame podmienky pre naplnenie tohto potenciálu. Pre výstavbu obytných stavieb sa navrhujú využiť pomerne rozsiahle plochy záhrad v zastavanom území obce, medzi cestou I/49 a železnicou. Najväčšie priestorové rezervy sú v záhradách medzi Nitrianskou ul. a Ludanicou ul. Pre rozvoj obytnej funkcie sa počíta s rozvojovými plochami č. 1 - 11 a voľnými prielukami.

Hodnotená ÚPD predpokladá, že pokračujúci rast počtu obyvateľov obce bude generovať dopyt po službách a zariadeniach maloobchodu. Odporúča nové zariadenia občianskej vybavenosti celoobecného významu lokalizovať predovšetkým do vymedzeného priestoru centrálnej zóny obce a v dobre dostupnej polohe pri ceste I/49 v zastavanom území obce.

Počíta sa s revitalizáciou hospodárskeho dvora, pričom by sa v ňom malo rozšíriť zastúpenie prevádzok podnikateľských aktivít nepoľnohospodárskeho charakteru. S novými výrobnými areálmi sa neuvažuje.

Možnosti pre športovo-rekreačné aktivity v lokalite športového areálu pri toku Bojnianky sa navrhujú doplniť o parkové a oddychové plochy, ihriská, prípadne amfiteáter. Na podporu rekreačných aktivít sa navrhujú aj cyklistické trasy, s napojením na plánovanú trasu pozdĺž toku rieky Nitra.

Návrh územného plánu obce Chrabrany navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na všetky inžinierske siete, vybudovanie celoobecnej splaškovej kanalizácie, vybudovanie nových miestnych komunikácií a chodníkov, ako aj vybudovanie cyklotrás.

Riešenie návrhového variantu rešpektuje limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné toky) a územnotechnické limity (cestu I. triedy, železnicu, siete technickej infraštruktúry a ich ochranné pásma).

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby a minimálny podiel zelene. Regulácia maximálnej výšky zástavby a navrhované zásady priestorového usporiadania prispievajú k zachovaniu tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny, ako aj kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre rozšírenie obytného územia. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny vplyv na ovzdušie. Navrhované riešenie nepočíta so vznikom nových stredných ani veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Stanovuje podrobné regulatívy pre umiestňovanie prípadných drobných výrobných prevádzok v obytnom území.

Návrh územného plánu obce Chrabrany nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi. V oblasti dopravy ide o návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, ako aj doplnenia siete miestnych komunikácií. Navrhovaná zástavba sa sústreďuje do vnútorných záhrad v zastavanom území, takže nebude výraznejšie negatívne ovplyvňovaná hlukom z dopravy. Úplnú elimináciu negatívnych dopadov cestnej dopravy výhľadovo prinesie výstavba rýchlostnej cesty R8, ktorá by tranzitnú dopravu odklonila mimo zastavané územie obce. Koridor rýchlostnej cesty bol premietnutý podľa ÚPN regiónu aj do hodnotenej ÚPD. Návrhy investícií do nemotorovej dopravy (návrh dobudovania a rekonštrukcie chodníkov pre chodcov a vybudovania cyklotrás) budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky.

V oblasti technickej infraštruktúry bude mať navrhovaná výstavba splaškovej kanalizácie s napojením na čistiareň odpadových vôd podstatný pozitívny vplyv na hygienické podmienky a komfort obyvateľov. V nových rozvojových plochách kvalitu bývania zabezpečí zámer napojenia na všetky inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2035 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na viac ako 900 obyvateľov.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. Pozitívny vplyv na obyvateľstvo bude mať návrh dobudovania oddychových priestranstiev s detskými ihriskami a parkovou zeleňou v obytnom území pre oddychovo-rekreačné aktivity obyvateľov. Vznikne atraktívne prostredie podporujúce sociálne kontakty a potenciálne posilní súdržnosť miestnej komunity.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Z hľadiska vplyvov na ovzdušie navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv. Pozitívny vplyv strategického dokumentu na ovzdušie možno ďalej vidieť v stanovení regulatívov funkčného využívania územia s obmedzením rušivých prevádzok v obytnom území.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Väčšina nových rozvojových plôch pre obytnú funkciu je situovaná vo vyvýšených polohách a vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov, ktoré v obci pramenia a nepredstavujú preto povodňové ohrozenie. Špecifické krajinnokoekologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie. Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh výstavby splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd (pozitívny vplyv na vodné pomery).

Z hľadiska vplyvov na pôdu sa realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje priame pozitívne vplyvy na pôdu.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 21,3534 ha. Zábery lesných pozemkov sa neuvažujú. Z celkovej výmery perspektívnych záberov poľnohospodárskej pôdy pripadá na zastavané územie obce 19,9787 ha a len 1,4237 je mimo zastavaného územia obce. Mimo skutočne skutočne zastavaného územia obce

nedôjde k záberom najkvalitnejšej pôdy v danom katastrálnom území podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.

Významnejšie biotopy sú viazané na prvky navrhované v hodnotenej ÚPD ako prvky územného systému ekologickej stability. Návrhom nových prvkov ÚSES – biocentier a biokoridorov miestneho významu dôjde po ich dobudovaní k pozitívnym vplyvom na faunu. Biokoridory umožnia migráciu živočíchov a eliminujú bariérové prvky. Viaceré ekologicky významné segmenty krajiny sú navrhované na funkciu biocentier, kde budú vhodné podmienky pre úkryt a rozmnožovanie živočíchov, vrátane chránených druhov.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene.

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnostetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej miery vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany pamiatkových hodnôt.

Nakoľko sa v k.ú. Chrabrany nenachádzajú žiadne chránené územia, konštatujeme nulové vplyvy na chránené územia. Pri umiestňovaní novej zástavby, osobitne rozvojových plôch pre bývanie, boli plne rešpektované ochranné pásma existujúcich stavieb a činností.

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv. Zdôrazňuje potrebu zachovať pôvodné zastavovacie štruktúry a rešpektovať vidiecky charakter zástavby, najmä historickej zástavby okolo kostola.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov definuje hodnotená ÚPD v záväznej časti súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia. Nezasahuje novými činnosťami do prvkov systému ekologickej stability. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Chrabrany bude predstavovať základný koncepčný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja, v znení zmien a doplnkov č. 1. Súlad s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je dokumentovaný v kapitole 2.2 textovej časti hodnotenej ÚPD.

Z porovnania variantov vyplýva, že návrhový variant (variant „1“) predstavuje oproti nulovému variantu najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Topoľčany, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-TO-OSZP-2019/011305-Pu zo dňa 25. 10. 2019. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- 1. Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu zohľadniť všetky stanoviská a vyjadrenia, ktoré boli zaslané k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia. ► **je zohľadnené v návrhu ÚPD a správe o hodnotení**
- 2. Písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (zdôvodniť) všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia a v samotnej kapitole zhodnotiť splnenie jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia. ► **je vyhodnotený v nasledovných bodoch**
- 3. V prípade, ak v Správe o hodnotení bude konštatovaný možný negatívny vplyv na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany v zmysle platnej legislatívy na úseku ochrany prírody a krajiny je potrebné v Správe o hodnotení navrhnúť primerané opatrenia na zmiernenie negatívnych faktorov. ► **nebol zistený negatívny vplyv na územie vyžadujúci si osobitný režim ochrany**
- 4. Ak sa počas vypracovania Správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v Správe o hodnotení. ► **nevyskytli sa nové skutočnosti**
- 5. do predloženej dokumentácie „Územný plán obce Chrabrany“ v záväznej časti doplniť:
  - v existujúcej zástavbe, ako aj v objektoch v nových rozvojových plochách podľa možností vytvoriť jednoduché úkryty budované svojpomocne (JÚBS)

v zmysle vyhlášky č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov,

- ukrytie zabezpečiť podľa plánu ukrytia obce na základe osobného a vecného plnenia podľa určovacieho listu počas vyhlásenia mimoriadnej situácie alebo počas vojny a vojnového stavu. ► **je zahrnuté v kap. 2.12.5 návrhu ÚPD**
- 6. v prípade, že by sa na území obce uvažovalo s umiestnením podniku, na ktorý by sa vzťahoval zákon o PZPH je orgán verejnej správy, ktorý podľa osobitných predpisov vypracúva, obstaráva alebo schvaľuje rozvojové koncepcie alebo územnoplánovaciú dokumentáciu, alebo povoľuje stavby, zariadenia a iné činnosti, povinný zohľadniť ciele prevencie závažných priemyselných havárií a obmedzovania následkov takýchto havárií na zdravie ľudí, životné prostredie a majetok (§ 14 zákona o PZPH). ► **nenavrhuje sa umiestnenie podniku, na ktorý by sa vzťahoval zákon o PZPH**
- 7. pri vypracovaní územnoplánovacej dokumentácie obce rešpektovať nadradenú územno-plánovaciú dokumentáciu a zosúladiť aktivity obce s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou, ► **vyplýva z kap. 2.2 návrhu ÚPD**
- 8. v prípade ak existujú negatívne vplyvy návrhu strategického dokumentu na záujmy všetkých zložiek životného prostredia do správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu vypracovať aj návrhy zmierňujúcich opatrení, ► **je zahrnuté v kap. IV Správy o hodnotení (ide primárne o opatrenia na elimináciu súčasných environmentálnych problémov, nakoľko nové návrhy nevyžadujú zmierňujúce opatrenia)**
- 9. pri navrhovaní konkrétnej činnosti, ktorá dosiahne prahové hodnoty uvedené v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov resp. spĺňa ustanovenia § 18 zákona pri zmene činnosti vykonať posúdenie v zmysle zákona pred spracovaním projektovej dokumentácie pre územné konanie a stavebné povolenie konkrétnej činnosti a postupovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ► **bude predmetom riešenia v etape prípravy projektovej dokumentácie**
- 10. z hľadiska záujmov ochrany ovzdušia umiestňovať také činnosti, ktoré negatívne neovplyvnia dobrú kvalitu ovzdušia v danom území, ► **neuvažuje sa s novými zdrojmi znečisťovania ovzdušia, ako vyplýva z kap. III.3 Správy o hodnotení**
- 11. pri riešení infraštruktúry odpadového hospodárstva postupovať v súlade so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, aby bola dodržaná hierarchia odpadového hospodárstva stanovená v § 6 zákona o odpadoch a obec si plnila všetky povinnosti vyplývajúce z § 81 zákona

o odpadoch pre nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, ► **je rešpektované v návrhu ÚPD (kap. 2.13)**

- 12. na území obce nie je v Informačnom systéme environmentálnych záťaží evidovaná žiadna environmentálna záťaž, ► **berie sa na vedomie**
- 13. pri navrhovaní využívania územia zachovať a zvyšovať plochy zelene, ktorá je jedným zo základných predpokladov adaptácie na nepriaznivé dôsledky klimatických zmien, regulácie miestnej mikroklímy (teploty, prašnosti), zadržanie zrážkovej vody a má pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva. Plochy zelene (najmä stromy a kríky) budú plniť aj ekosystémové služby a vytvárať adekvátnu kompenzáciu voči celkovej zastavanej ploche. Zvyšovanie podielu zastavanej plochy a zastavanosti územia spôsobuje presušanie, prehrievanie a zvyšovanie prašnosti ovzdušia, znižovanie priaznivej mikroklímy, čo má z dlhodobého hľadiska ekologické a socio-ekonomické dopady a zároveň sa znižuje aj stupeň ekologickej stability územia, ► **je zahrnuté v návrhu ÚPD a vyplýva aj zo správy o hodnotení - kap. III.1, IV**
- 14. predmetný strategický dokument spracovať v súlade s nadradenou, aktuálne platnou dokumentáciou ÚPN VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja, ► **vyplýva z kap. 2.2 návrhu ÚPD**
- 15. rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru, ► **je rešpektované v návrhu ÚPD**
- 16. rešpektovať trasovanie pripravovaných stavieb dopravnej infraštruktúry, ► **je rešpektované v návrhu ÚPD**
- 17. na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce dodržať cestné ochranné pásma podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), ► **ochranné pásma sú vyznačené a rešpektované v návrhu ÚPD**
- 18. dopravné pripojenia jednotlivých lokalít, jednotlivé cestné komunikácie, statickú dopravu, cyklistické trasy a pešie trasy je potrebné riešiť podľa aktuálne platných STN a technických predpisov, ► **je rešpektované v návrhu ÚPD**
- 19. postupovať podľa uznesenia vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ► **je rešpektované v návrhu ÚPD**
- 20. postupovať podľa uznesení zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ► **ochranné pásma dráhy sú vyznačené a rešpektované v návrhu ÚPD**
- 21. pri návrhu jednotlivých lokalít v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prístupných hladín hluku podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku,

infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania v pásme s prekročenou prípustnou hladinou hluku neodporúčame. V prípade realizácie takýchto lokalít je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat investorov na vykonanie protihlukových opatrení. Voči správcovi pozemných komunikácií a železničných tratí nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe, ► **je zakotvené ako podmienka v návrhu ÚPD, v kap. 2.12.1, 3.6**

- 22. v prípade návrhu nových lokalít slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie, umiestňované v blízkosti železničnej trate č. 122 vypracovať hlukové štúdiu, ► **je zakotvené ako podmienka v návrhu ÚPD, v kap. 2.12.1, 3.6**
- 23. strategický dokument nesmie byť v rozpore s Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja schváleným uznesením č. 113/2012 z 23. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväznou časťou vyhlásenou Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 2/2012 a ani s jeho Zmenami a doplnkami č. 1 schválenými uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 20. júla 2015 a ich záväznou časťou vyhlásenou Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 6/2015, ► **vyplýva z kap. 2.2 návrhu ÚPD**
- 24. v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie obce Chrabrany je potrebné rešpektovať existujúce prvky nelesnej drevinovej vegetácie (remízy, vetrolamy), nezasahovať do brehového porastu vodných tokov Nitra, Bojnianka, Zľavský potok. Doplniť chýbajúcu drevinovú vegetáciu v miestach absencie (sprievodná drevinová vegetácia cestných komunikácií, kanálov a pod.), ► **vyplýva z kap. 3.6 návrhu ÚPD a v kap. IV. správy o hodnotení**
- 25. z dôvodu zachovania kvality prostredia je potrebné v zastavanom území navrhovať dostatočný podiel trávnatých plôch s drevinami. Výber drevín prispôbiť meniacim sa klimatickým pomerom a stanovištným podmienkam, podiel zelených nezastavaných plôch v území zachovať v minimálnom rozsahu 25 %, ► **vyplýva z kap. 3.1, 3.6 návrhu ÚPD a v kap. IV. správy o hodnotení**
- 26. pri návrhoch nových obytných súborov resp. nových zón na IBV a HBV zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň bez kolízie s podzemnými alebo vzdušnými koridormi inžinierskych sietí, ► **vyplýva z kap. 3.6 návrhu ÚPD a v kap. IV. správy o hodnotení**
- 27. v katastrálnom území obce Chrabrany (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza prieskumné územie (PÚ) „Topoľčany – horľavý zemný plyn“ určené pre držiteľa prieskumného územia NAFTA, a. s., Bratislava s platnosťou do 31.12.2024. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy (ďalej len „ministerstvo“) je dotknutým orgánom v územnom konaní podľa § 23 ods. 16 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení

neskorších predpisov. Nakoľko podľa § 22 ods. 1 geologického zákona môže ministerstvo lehotu prieskumného územia predĺžiť, je potrebné vyznačiť hranice prieskumných území v územnoplánovacej dokumentácii, ► **údaje o PÚ sú uvedené v kap. 2.14 návrhu ÚPD**

- 28. v predmetnom území je evidovaná jedna odvezená skládka. Uvedenú skládku odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii – mapka v prílohe ► **skládky sú vyznačené v grafickej časti ÚPD a navrhuje sa ich úplná rekultivácia, ako vyplýva z kap 2.13, 3.6 návrhu ÚPD a vyplýva aj z hodnotenia v kap. IV. správy o hodnotení**
- 29. predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika tak, ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. ► **regulatív týkajúci sa umiestňovania stavieb v území so stredným radónovým rizikom je zahrnutý z kap. 3.6 návrhu ÚPD a vyplýva aj z hodnotenia v kap. III.1 a IV. správy o hodnotení**
- 30. informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>, ► **v riešenom území nie sú zdroje geotermálnej energie (kap. II.4)**
- 31. vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia. ► **regulatív týkajúci sa umiestňovania stavieb v území so stredným radónovým rizikom je zahrnutý z kap. 3.6 návrhu ÚPD a vyplýva aj z hodnotenia v kap. III.1 a IV. správy o hodnotení**

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

doc. Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – návrh územného plánu obce Chrabrany je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke zhotoviteľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Chrabranoch, 16. 09. 2020

Ing. Jana Šupová, starostka obce

.....

(podpis, pečiatka)